

Viudes i escribes, per Josep M. Solà

Dv, 9/11/2012 per Catalunya Religió

[L'opinió publicada](#)

us presentem avui un nou comentari de les lectures litúrgiques d'aquest diumenge. Dos estaments socials són contrastats en el text de Marc. Els mestres de la llei queden desautoritzats per la seva gasiveria i la incoherència del seu ensenyament. Les viudes són enaltides per la seva generositat.

VIUDES I ESCRIBES

Sembla estrany que Jesús, després d'haver dit a un escriba: “No ets lluny del Regne de Déu” (Mc 12,34), s'enfronti amb ells amb la discussió sobre l'origen del messies (12, 35-37) i acabi, condemnant-los, advertint la gent que es guardi del seu ensenyament (12,38-40). Aquest advertiment i l'episodi de la viuda pobra estructuren el text que es llegeix a l'evangeli d'avui (Mc 12,38-44). Si retrocedim fins al començament del capítol 11, observarem que Jesús ha entrat al temple de Jerusalem, ha realitzat el gest simbòlic de la purificació (11, 15-19), la qual cosa ha originat un seguit de discussions amb diferents grups, que pretenen tots desautoritzar el gest i el projecte de Jesús: grans sacerdots, mestres de la llei i notables (11,27-12.12), fariseus i herodians (13-17), saduceus (18-27) i, en darrer lloc, la controvèrsia amb els escribes, desplegada en tres moments, el darrer dels quals examinem en la lectura d'avui.

El grup social dels escribes o mestres de la llei era molt nombrós en temps de Jesús. N'hi havia que pertanyien a l'alta classe sacerdotal, d'altres tenien algun ofici i n'hi havia escampats per tota la geografia d'Israel amb posicions socials més modestes. Experts en la interpretació de la llei, vivien dels donatius atorgats en contrapartida a la seva intervenció en causes judicials o en afers administratius. No els era permès cobrar pels seus serveis. El text de la lectura d'avui els acusa de devorar el béns de les viudes. L'acusació és greu perquè la Llei els ordenava d'atendre les viudes (Ex22,21s) i també ho feia l'exigència ètica dels profetes (Is 1,17.23; 10,2). Devoraven els béns de les viudes perquè exigien un donatiu desmesurat en les cuses judicials per la defensa de la seva situació?. És possible, però no segur. El text del còdex Beza pot il·luminar el motiu de la indignació de Jesús: “devoren els béns comunitaris de viudes i orfes amb el pretext de pregàries molt llargues”. És a dir: els escribes rebien donatius per les pregàries, les allargaven desmesuradament fins el punt d'abusar sense escrúpols de les migrades economies de les viudes.

El nexa entre les dues parts de la lectura d'avui és la figura de la viuda.

Veiem que Jesús s'asseu (típica posició corporal de l'acte d'ensenyar) davant la sala del tresor. Segurament estava prohibit. Us sacerdot rebia els dons i donava a conèixer la quantia de la donació. Una viuda hi tira dues petites mones de coure, dues “lepta”. L'equivalent al 10% d'una hora de treball o el preu d'un menú senzill. El gest suggereix la figura de la viuda que afavoreix el profeta Elies (1a. lectura: 1Re 17,10-16). Jesús crida els deixebles a que vegin el que veu ell, perquè el molt no deixa veure el poc. Molts homes rics no deixen veure la viuda pobre, molts

diners no deixen veure dues “lepta”. L’experiència de Jesús es converteix en motiu d’ensenyament.

A la processó dels rics que donen diners, a la desfilada dels grans sacerdots, escribes, ancians, notables, fariseus, herodians, saduceus i mestres de la llei, que han anat apareixent al llarg del capítol 12, es contraposa la figura d’aquesta pobra viuda. La seva ofrena té més valor que tots els arguments i tots els ensenyaments dels contrincants de Jesús. L’avidesa ridiculitza la sumptuositat dels escribes en la mateixa proporció que la generositat dignifica la senzillesa de la viuda.

Les discussions amb paraules han anat mostrant les discrepàncies de Jesús amb cadascun dels grups, que han anat apareixent. En canvi i en contrast, entre Jesús i la viuda no hi ha cap paraula, però s’estableix una sintonia total, que arriba al seu punt àlgid amb el do de la vida. Donant tot el que té, la viuda dóna la seva vida; després del capítol 13, que recull el discurs sobre la fi, vindrà la narració dels relats de la passió: el do de la vida de Jesús.

Diumenge 32 durant l’any

11 de Novembre de 2012